

Amics, coneguts i saludats

- Musta, jo seré el teu amic per sempre, i tu? - li deia un nen a un altre cridant des del carrer a un dels balcons del barri antic de Manresa. I el Musta, s'ho pensava... I mireu que vaig parar bé la orella, però no el vaig sentir dir res. Va quedar mut. No sé si per la sorpresa que algú li fos tan sincer o si perquè això de "per sempre" li sonava a un temps massa llarg. Inimaginable com les xifres del contracte d'un crac futbolístic.

Sigui com sigui aquesta frase llançada a l'aire em va fer reflexionar. Com sempre, les grans filosofades neixen dels petits instants de cada dia. I, ves per on, a vegades, de petits poetes. De sobte, ja tornava a tenir 7 anys.

Qui no recorda amb nostàlgia aquells moments de pati d'escola, quan la preocupació més gran que un tenia és saber si li canviarien aquell cromó "repe". Les discussions duraven fins al primer toc de timbre, i eren absurdes i poc rellevants. A vegades guanyava el que cridava més o el que feia enrabiada més l'altre. Una senzilla manera de computar victòries. Tot semblava complex, però en realitat era simple. Ens enfadàvem, ens demanàvem perdó, ens fèiem un petó i sortíem de nou a jugar a cromos.

A vegades, quan la vida em fa ser conscient que hem perdut això, m'entristeix. M'agradaria que tots conservéssim, encara, la bona intenció de les discussions del pati d'escola. Tots lluitàvem per aquella raó que crèiem tan nostra i si fèiem mal, era sense voler. Ara, a vegades, es fa mal sense voler evitar-ho.

La supervivent Neus Català, internada durant 15 mesos al camp d'extermini nazi de Ravensbrück, donava a El Convidat de TV3 una lliçó d'humanitat i valors. Lluny de parlar d'amistat i patis d'escola, l'època de somiar i creure en la condició humana se li va escapar dels dits sense previ avís. Ella va poder veure i sentir com de cruel pot ser l'ésser humà si té les armes i el poder per ser-ho ("Homo homini lupus"). I, no obstant, no hi ha deixat de creure.

Català afirmava rotunda que no es penedia de res del que havia fet i viscut. I afegia que segurament s'havia equivocat en moltes coses però que, totes, havien estat fetes amb la millor de les intencions. Advocava per la gent que pacíficament busca superar-se i afirmava: "Lluitar no és agafar una arma. És unir-se per una idea". Sempre..., amb la millor de les intencions.

I té raó. Tots som humans. A vegades les situacions que ens vénen donades ens superen, no sabem gestionar-les i sortim, de nou, a jugar a cromos al pati del "cole". Però la diferència és en la intencionalitat del gest, en la voluntat, en el tant per cent d'amor que dipositem en la nostra acció (bona o dolenta). Després, el temps t'ensenya a no donar massa explicacions del perquè i del com. Els nostres amics no les necessiten (ens coneixen), els nostres enemics no les creuen i els estúpids no les entenen. Ni ho volen.

El Musta no va respondre a la pregunta d'una amistat eterna. Potser perquè és una pregunta sense una resposta clara que depèn de massa condicionants. De fet, tindrà tota l'eternitat per demostrar-la, si és que el preguntador n'és mereixedor. Aquesta és la gràcia de les relacions d'amistat, un les escull, no li són imposades, com la relació Catalunya-Espanya. Uns no ens volen i els altres només diuen: D'acord, si no ens voleu. Deixeu-nos marxar. No volem ser part d'un acord de conveniències.

Però ells fan la gran enrabiada i critiquen. I, nosaltres, en fem mofa orgullosos. La crítica, depèn de qui l'emeti, pot arribar a ser un gran elogi. Juguen a l'estira-i-arronsa com un pati d'escola i l'arxiconegut joc d'arrencar cebes. I nosaltres aguantem estoicament, esperant que un dia s'adonin que ens la bufa si ens estimen més o menys.

En fi, tot plegat em fa pensar que a la vida en general, i en la política en particular, comença a ser clau diferenciar entre amics, coneguts i saludats. I, segurament, el Musta ho va veure clar quan des de dalt el balcó de casa va preferir mantenir la boca tancada. Ja tindrà temps de respondre... I no ho haurà de fer amb paraules. Sinó amb fets.